

europæisk sammenhæng. Internationalt er Øresundsregionen på beskeden vis med til at ændre ved, at de overordnede byer koncentrerer på de centrale dele af det europæiske kontinent.

I Sønderjylland er et lignende regionalt samarbejde under udvikling. I respekt for de særlige historiske og kulturelle forudsætninger føres en fælles dialog på tværs af grænsen i regi af samarbejdet Region Sønderjylland/Slesvig. Det har bl.a. ført til et grænseoverskridende universitetssamarbejde for at styrke internationaliseringstanken og regionens attraktionsværdi.

I det hidtidige bymønster er alle byer tildelt en rolle i udviklingen af landet. Hver by har sin plads i hierarkiet. De større byer, København, Odense, Aalborg, Århus og Esbjerg er alle på det øverste niveau under betegnelsen landsdelscentre.

Landsdelscenterbetegnelsen er et udtryk for, at byerne har stor betydning for deres landsdel.

3.1 Landsdelscentre med nyt indhold

Regeringen finder det vigtigt, at definitionen på bymønstret ikke forbliver statisk, men afspejler de mere dynamiske og kvalitative faktorer. Det gælder især landsdelscenterbegrebet.

Landsdelscentrene har i fremtiden ikke nødvendigvis det samme indhold som tidligere. De nye kendetegn for et landsdelscenter er mere flydende og er samtidig en konfirmation af, at bynetværk kan få en lignende rolle som de nuværende landsdelscentre og supplere disse.

Et landsdelscenter kan i den nye forståelse være partner i et koordineret, organiseret og forpligtende samarbejde mellem kommuner. Væsentlig for landsdelscentrenes funktion er, at de bidrager til at skabe et forum, som gør det muligt i højere grad at samtænke erhvervsudvikling og fysisk planlægning. Samarbejdet indebærer derfor en koordinering af den fysiske planlægning og en afspejling af erhvervsudviklingsstrategier i kommuneplanlægningen. Et samspil mellem erhvervsudvikling, transport og miljø vil have høj prioritet, fordi miljøet vil være en del af prioriterings- og beslutningsgrundlaget. Derfor vil et samarbejde med amtet, eller de berørte amter, være væsentligt og en afspejling i regionplanlægningen være oplagt.

Et landsdelscenters udviklingsstrategi tager udgangspunkt i regionens identitet og kompetence, hvorfor et samspil med erhvervsliv, organisationer og andre samarbejdspartnere naturligvis vil være centralt. Ikke mindst fordi de sociale, uddannelsesmæssige og miljømæssige

velfærdsydelser skal rettes direkte mod de lokale kompetencer og særkender, og afspejle behov for arealudlæg, erhvervsuddannelse osv. Udgangspunktet er det lokale perspektiv og den enkelte regions internationale sammenhæng.

Et landsdelscenter er i den nye forståelse ansvarlig overfor at inddrage hensynet til landdistrikterne. Udpegningen af landsdelscentre anerkender nødvendigheden af, at der er nogle byer, og altså også gerne bysamarbejder, der er med til at præge udviklingen som lokomotiver i den regionale udvikling. Landsdelscentrene er derved med til at anerkende et afhængighedsforhold mellem land og by.

Landsdelscentrene udpeges gennem landsplanlægningen. Her vil en vis afstand blandt landsdelscentrene indbyrdes også være kendetegnende.

Udnævnelsen af nye landsdelscentre markerer et skift fra udelukkende at fokusere på udbygning af serviceapparatet til i højere grad at understrege, hvordan dette serviceapparat kan støtte op omkring erhvervsudviklingen og ikke mindst, hvordan det kan komme regionerne til gode miljømæssigt, økonomisk og socialt. Men landsdelscenterbegrebet vil være under stadig udvikling.

Det centrale er nu at fremme udviklingen af områdernes kvaliteter frem for udelukkende at arbejde for at tilvejebringe yderligere serviceydelser. Regeringen ønsker at bringe de serviceydelser, byerne rummer, i anvendelse i den regionale erhvervsudvikling til gavn for både områdets virksomheder og området i almindelighed. Det er helt essentielt, at der med samarbejdet igangsættes en udvikling, hvor byerne samarbejder på områder, hvor de supplerer hinanden.

Det kan eksemplificeres med virksomhedernes adgang til viden. For virksomheder, der er vant til at agere internationalt, er afstanden til universiteterne ikke skræmmende i Danmark. Det, der er svært, er at finde frem til den viden og forskning virksomhederne har brug for i udviklingen af deres konkurrencefordele.

2.2 To nye landsdelscentre

Regeringen finder det vigtigt allerede nu, at give moderniseringen af bymønstret et konkret indhold. Derfor har regeringen udpeget to nye landsdelscentre, henholdsvis Landsdelscenter Trekantområdet og Landsdelscenter Midt Vest.

Dette sker som et supplement til de nuværende landsdelscentre. De hidtidige landsdels-